

[Undervisningsministeren.]

lagt i direktionens hånd, således at amtskolekonsulentens besøger skolerne efter direktionens nærmere anvisning. Det er desuden for at styrke amtskolekonsulentens stilling foreslået, at amtskolekonsulentens erklæring altid skal medfølge, når en sag indsendes til højere myndighed.

Jeg vil derefter gerne pege på §§ 25 og 26, som vedrører noget helt nyt, nemlig oprettelsen af embeder som konsulenter i særundervisning. Man kunne også bruge det mere populære udtryk, at det er et forsøg på at indføre amtspsykologer. Hele spørgsmålet om særundervisning har jo været behandlet i en betænkning, der er afgivet for nogle år siden, den kaldes gerne populært „den grønne betænkning“. Det er et spørgsmål, vi er nødt til at tage op fundamentalt, men indtil det kan ske, og vi får et forslag til en særlig lov vedrørende særundervisning, vil det være vigtigt, at vi får gennemført, at der rundt om i amterne, således som det foreslås i forslaget, oprettes særlige embeder som konsulenter for særundervisning. Forslagets § 25 stk. 4 bestemmer, at når konsulenten stiller hele sin arbejdskraft til rådighed, normeres der en tjenestemandstilling for ham med lønning efter lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 32 b eller c, og med hensyn til hans lønningsanciennitet og efterindtægt og pension foreslås det, at der gælder samme regler som i § 21, stk. 4, for amtskolekonsulenten fastsat.

Jeg skal derefter gå over til spørgsmålet om skolerådernes stilling efter forslaget. Reglerne er væsentligt uændret, men man har dog med hensyn til visse afgørelser givet skolerådene en mere selvstændig stilling og altså gjort den bestræbelse, som jeg før kaldte den decentraliserende, gældende. Det gælder f. eks. den bestemmelse, hvorefter der er tillagt ministeriet en almindelig beføjelse til at henlægge udbetaling af tilskud til folkeskolen eller de frie skoleformer til skolerådene. Jeg kan tillige nævne, at der i § 29 som noget nyt er foreslået, at fastsættelsen af tjenestealderen henlægges til skolerådene, forsåvidt angår fastsættelse af tjenestealderen ved senere ansættelse, medens derimod fastsættelse af lærerens tjenestealder ved hans første ansættelse i en lærerstilling fortsat skal ske af ministeriet.

Der er i § 32 indføjet et nyt stk. 4 om skolerådernes beføjelser vedrørende brug af deres egne kapitaler, og man vil se, at der i bemærkningerne er anført en oversigt over, hvilke beløb disse skolefonds rundt om i amterne omfatter. Der er visse beføjelser, som tidligere har hørt under skolerådene, hvilket

har fundet udtryk i tilsynsloven, dels vedrørende tilskud til private skoler, dels vedrørende støtte til trængende kommuner, som nu med tilslutning af kommissionen tages ud af tilsynsloven, idet man for det første mener, at efter at der er gennemført en særlig lovgivning om støtte til private skoler, er der ingen grund til at opretholde bestemmelsen derom i tilsynsloven, og dernæst mener, at det er naturligt, at det bliver indenrigsministeriet, som får spørgsmålet om støtte til trængende kommuner under sit område.

Så vil jeg gerne gøre opmærksom på en helt ny bestemmelse i § 33 om tilskud til et købstadskolevæsen. Hvis de udgifter, der er tale om inden for et amtsområde, i det væsentlige kommer en købstad til gode og egentlig ikke hele amtsområdet, vil undervisningsministeren efter indstilling fra skolerådet kunne godkende, at udgiften i stedet for at lægges som en byrde på skolefonden bæres af købstaden alene, men således at halvdelen af beløbet refunderes købstaden af statskassen.

Jeg skal derefter vende mig til de bestemmelser i § 36, der drejer sig om viceinspektørens instruks. Efter den gældende lov skal den godkendes af kommunalbestyrelsen. Der foreslås her af et flertal i kommissionen og også af ministeriet, at godkendelsen henlægges til undervisningsministeriet, idet man finder det pædagogisk urigtigt, at viceinspektørernes instruks kan være forskellige og meget uensartede rundt omkring i landet.

Reglerne vedrørende kaldelse og afskedigelse af lærere er undergået visse ændringer. Selve reglen om opslag og kaldelse er uforandret, men det påbud, der var i 1937-loven om, at ansøgninger om et embede ved en kommunal mellem- og realskole skal forelægges den pågældende undervisningsinspektør, før indstilling finder sted, ændres nu til, at dette kan ske, hvis det ønskes af den indstillende myndighed. Derimod er reglen opretholdt, hvor det drejer sig om de kommunale gymnasieskoler.

Jeg kan også pege på, at der er foreslået en ny regel, hvorefter det overlades til den kaldende myndighed at afgøre, om et embede, til hvilket der ikke har meldt sig tre kvalificerede ansøgere, skal oplås påny eller skal besættes af en af de kvalificerede ansøgere, der har meldt sig. Det har hidtil været en sag, der skulle gå til ministeriet. Her decentraliserer man også, således at den kaldende myndighed vil kunne træffe afgørelsen, dog således at hvis den indstillende myndighed på grund af et særligt standpunkt i sagen skulle forhale den og ikke træffe nogen afgørelse, kan den kaldende